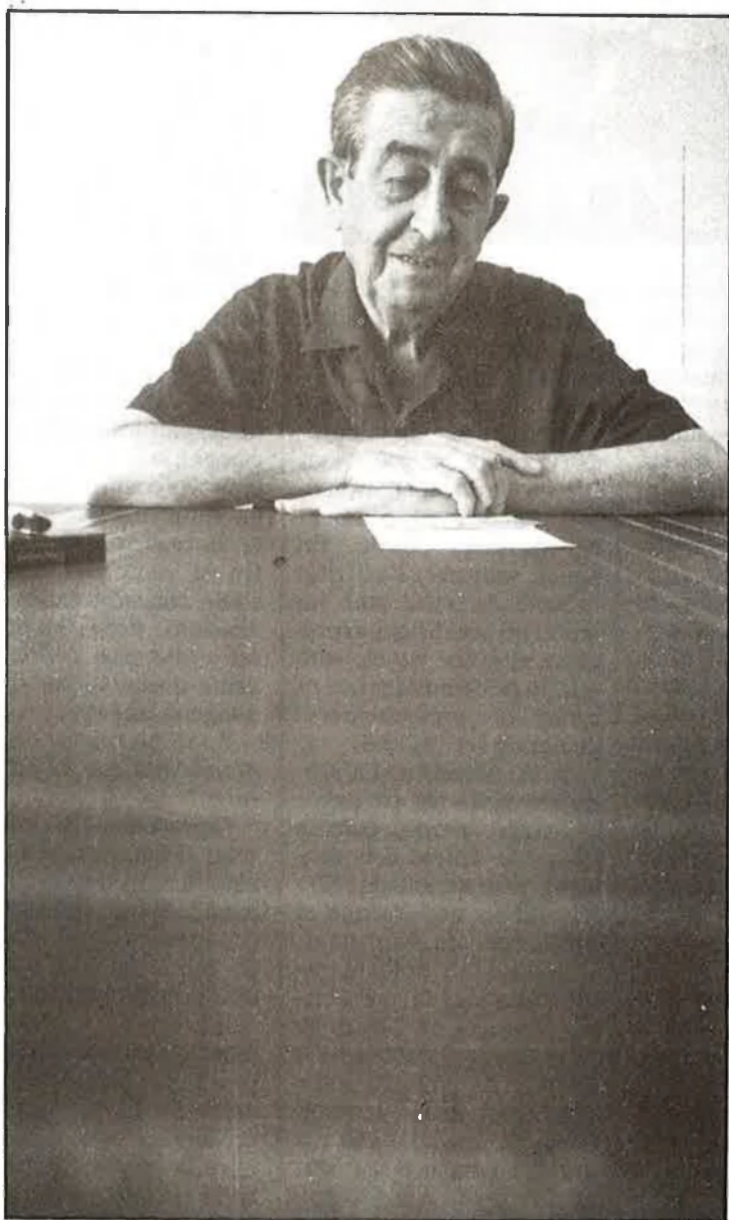

LLUÍS SUÑER,

UN INDIVIDUALISTA

Francesc Còscar

Dels aliments gelats als mitjans de comunicació: Lluís Suñer

Lluís Suñer nasqué l'any 1910, membre d'una família de quatre germans. Té una filla, divorciada d'Adrià Campos, personatge que havia estat home de confiança de l'industrial.

Començà col·laborant amb el seu pare, Josep Suñer Orovig, que l'any 1933 fundà Cartonajes Suñer Hermanos, S. R. C., empresa dedicada a la fabricació d'envasaments de cartó. L'any 1977, aquesta societat fou transformada en Cartonajes Suner, S. A., de la qual el titular és director-gerent i principal accionista.

D'altra banda, l'any 1958 s'inicià en altres negocis on ha progressat considerablement, fins arribar a crear un complex industrial a nivell europeu. A més a més, figura com a accionista de diverses firmes, majoritàriament ubicades a Alzira, com ara Mogesa, que fabrica blocs de formigó, Papensa, de la qual és president del consell d'administració, i Plásticos de Alzira —Pasal—, que fabrica envasaments per a gelats. Referències consultades manifesten que l'actiu estimat d'aquests negocis s'apropa als quatre mil milions de pessetes.

Però la clau del complex industrial de Suner és Avidesa, empresa declarada exemplar l'any 1964. Consta de set grans factories on hi ha des de granges agrícoles que sacrifiquen 25.000 aus diàries, fins a la fabricació de pinsos compostos, passant per l'elaboració de «polos», pastissos gelats o conserves. Amb la denominació Ibercolor té una indústria de fabricació de colorants, destinats a les seues pròpies empreses. Aviat, i com una de les últimes activitats industrials de Suñer, es llançaran al mercat unes màquines que en 25 segons serviran «pizzas» de ràpid consum.

Amb tot, aquest empresari veu entelats els èxits comercials amb la desgràcia d'haver perdut el seu fill l'any 1964 i la seua primera dona en 1976. Lluís Suñer és conegut com un empresari individualista, acostumat a prescindir dels socis en tots els negocis.

¿Cap a on va Suñer?

Per a un home com Suñer, ser ric no és prou. S'és ric per alguna cosa. Entre les moltes que ell té ara al cap hi ha, sens dubte, la conveniència d'estendre el seu poder real sobre àrees més enllà de les indústries a les quals s'ha dedicat des de sempre.

Una d'aquestes àrees és la informativa, a la qual ha dedicat darrerament més d'un esforç i, naturalment, alguns milions

No era allò que es diu una dona amb vista la sogra de Lluís Suñer, que prevenia la filla —Carmen Picó, primera dona de Suñer— de la manca de futur del qui seria el seu gendre. Conten a la comarca que l'altre pretendent era un taronger que oferia més confiança als ulls de la mare, la qual no mostrava massa entusiasme amb la petita fàbrica de cartonatges de la família Suñer. Però això ja és història.

Cada dia, puntualment a les nou del matí, Lluís Suñer es trasllada a la fàbrica amb un Rolls-Royce, acompanyat per un xofer i un guardaespalles. El Rolls és seguit a poca distància per un BMW amb dos vigilants més. Cada metre que fa l'empresari és cronometrat per un equip

Ferran TORRENT

de persones contínuament comunicades les unes amb les altres. Tot és seriosament vigilat, per tal d'evitar contratemps perillosos com el de l'any 81: aquell segrest a mans d'ETA-p. m., que féu que la salut de Suñer se'n ressentís considerablement, segons afirmen persones que el visiten amb freqüència. Amb tot, l'industrial no guarda cap rancor a l'organització basca: tant, que els va disculpar, d'alguna manera, del disgust que, segons ell, havien causat a la seua família, i els va prometre un enviament de mig camió de productes d'Avidesa. D'altra banda, Suñer considerava que havia «complert» amb els poli-milis el compromís econòmic exigut. Això sí, reclamava la quantitat en cas de recuperació per part dels organis-

mes oficials. Quantitat exacta que només deuen conèixer ell i Lluís Ignasi Marchesi Ullastres, que dirigí la part econòmica del segrest.

L'actitud quasi paternal de l'industrial respecte als segrestadors alçà indignades protestes ciutadanes a la secció «Cartas al director» d'un diari local. És la forma de ser d'aquest empresari atípic, molt diferent a certa burgesia urbana que patim, sovint tan imbècilment coenta. Però, diferent o no, Suñer és un gran empresari amb milers de milions de pessetes de patrimoni, presa estimable, per tant, de partits conservadors amb aspiracions de governar.

La visita d'AP

El passat mes de març, una representació del sector no renovador d'AP visità les dependències d'Avidesa per explicar-li el projecte polític. De l'entusiasme que aquest sector, comandat per Giner Miralles, té cap a la persona de l'industrial, en dona prou prova l'autobús que el president regional dels «populars» va llogar a fi de demostrar-li el *carinyo* que se li professa en el partit. La conversa fou tan animada que, a Giner Miralles, se li oblidà que havia de visitar altres pobles. No venien per no res: Suñer sufragà una bona part de la campanya política dels «populars» a Alzira —tot i que no està descontent de l'alcalde Francisco Blasco, del PSOE—. Estigué, com un dels principals accionistes, prop del projectat diari *La Tribuna*, lligat a la coalició. Quaranta milions de pessetes feren que el «rei del pollastre» ocupàs un lloc al consell d'administració.

Tot i amb això, els «populars» no estan massa

tranquils amb les actituds que darrerament —del segrest cap ací— adopta l'industrial d'Alzira. Suñer és un home lògicament conservador, però no disposa d'un carnet que acredite la seua posició política, que alguns desitjarien homologable al partit de Fraga. Ell no es compromet, i el nerviosisme augmenta. El caràcter absolutista del d'Avdesa crea un temor justificat entre el partit conservador, que veu com l'empresari està jugant sobretot a crear-se una imatge amb potència d'eixida. A saber: Radiocolor, Telecolor —canal privat de televisió—, *La Tribuna* i una gran inversió econòmica en l'Alzira CF, anormal en un equip de tercera divisió, però que ha fracassat en l'intent de pujar de categoria.

Radiocolor, autodefinida com «la nostra ràdio», és un compromís que té l'industrial per a arribar a disposar d'una xarxa d'emissores a nivell de País Valencià. Suñer n'és el president del consell d'administració i Josep Palau Sánchez n'era el conseller delegat, fins que una discussió per desavenències amb la redacció l'apartà del càrrec i es veié obligat a vendre a Suñer el 25% de les accions que tenia. Palau caigué en desgràcia. Radiocolor pertany a Sistemas Independientes de Comunicación, i fou aprovada per una ordre ministerial de 24 de novembre de 1982. Aquesta empresa també té demanada la instal·lació d'un canal privat de televisió, projecte que el govern socialista aprovarà abans que acabe la legislatura. Borriana, Castelló, València, Alzira, Alcoi i, pròximament, Elda són les emissores que Radiocolor farà funcionar enguany, més Radio Nueva, emisso-

Francesc Ciscar

ra de Vinaròs, sucursal de la de Lluís Suñer.

Radiocolor, Radio Nueva i...

Tot i que Radio Nueva nega la relació, és ben cert que devien 14 milions de pessetes i que amb quatre accionistes han cobert el deute. A més, Radiocolor els envia cròniques esportives, notícies, etcètera. Vicent Guinot, «Valen», n'és el director, i Pascual Martín Villalba, cèlebre activista de les essències blaveres, ànima i cap visible dels Grup d'Acció Valencianista (G. A. V.), antic secretari de l'emissora, n'és l'actual propietari.

Radio Nueva té les instal·lacions en un pis del carrer Leopold Querol de Vinaròs. Un local molt vistós on hi ha un mapa comarcal dels Països Catalans amb el nom tapat i una ratlla blava que separa el Principat del País Valencià. Voro Tarazona, actívisim ex-locutor «dominguer» del Parterre, que es querellà contra un equip de periodistes de *Valencia Semana*, treballava al principi a l'emissora de Vinaròs i passà després a Ra-

diocolor de València, segons informava una nota curta de *Levante*. És evident que hi ha una relació, encara que la neguen.

Telecolor és el projecte de televisió privada de Suñer. La inversió econòmica serà proporcional a l'àrea de cobertura que abaste l'emissora. Per a cobrir tot el territori del país farien falta més de mil milions de pessetes. «Els promotors, amb Lluís Suñer al davant, estan disposats a realitzar la inversió necessària», declarava Pepe Palau el 17 d'abril del 1982. Per recuperar els diners, l'empresari ja tenia pensat un negoci paral·lel a Telecolor; un gran centre de produccions de programes, ubicat a Alzira, en uns terrenys de la seua propietat. El local pretén ser com una mena de Columbia Pictures de la Ribera Alta, on la primera producció a realitzar seria la història de Jaume I el Conqueridor. Del guionista, no se'n sap res. La competència a Telecolor, la representava Videoimatge, empresa progressista que també sol·licità canal privat quan s'alçà la veda

en el Ministeri de Cultura. La cosa no passà de ser una broma en pla simbòlic: eren set milions contra l'imperi Suñer. L'industrial encara se'n riu.

¿Dominar l'opinió?

Amb ràdio i televisió, Lluís Suñer té assegurada una influència sobre l'opinió pública, però no és clar que aquest poder pugui ser utilitzat —almenys en la totalitat— per la Coalició Popular, ja que ho hauria pogut fer des d'un principi lligant-se a l'operació comercial, cosa que l'industrial no ha facilitat. La raó és ben simple: Alianza Popular necessita Suñer, però Suñer no necessita els «populars» per a res. D'ací, les visites per comunicar-li els projectes polítics, renovadors o no. D'una altra part, l'empresari té 74 anys i és improbable la seua entrada a la política activa. ¿Per a qui, doncs, prepara la xarxa de mitjans de comunicació? En tot cas, sempre serà per a un home de la seua confiança, i els populars, amb la sèrie de famílies de

totes les tendències ballant-se, no representen una garantia per a Suñer, que no permet discrepàncies al seu voltant. D'aquesta manera, si les diferències acaben trencant la coalició, la infraestructura de l'industrial no se'n ressentirà.

El pes del futbol

Una altra de les cartes que l'empresari ha jugat amb força de cara a promoure la política de vendre imatge ha estat la presidència de l'Alzira C. F. Presidència que ha deixat en mans d'un home de la «casa» com és Josep Palàcios, conegut entre els treballadors de la firma Suner com el «Bisbe», per la vocació eclesiàstica que apuntava durant els anys joves.

L'Alzira C. F. s'ha convertit en l'equip de la comarca, atesa la seua imparable ascensió que el menava a la segona divisió. Els millors jugadors, fins i tot de categories superiors, han estat fixats per la directiva que dirigeix Palàcios. Ja se sap el poder de convocatòria que té el futbol. Si a això afegim que

l'equip anava ben classificat, tot redunda en més carisma per als dirigents. Ramos Costa, ex-president del València C. F., conegué els encrespaments dels aficionats, que no veuen altra cosa que els resultats positius de la camiseta que animen.

La presidència del València va ser oferida a Suñer quan la dimissió de Ramos Costa era un fet innegable, però els embolics econòmics del club i la desastrosa marxa de l'equip —en perill de baixar a la segona divisió per primera vegada en la seua història—, van influir en la negativa de l'empresari a fer-se'n càrrec. També cap la possibilitat que Suñer no estigués disposat a presentar-se a unes eleccions presidencials, com és preceptiu als clubs en crisi que no han esgotat la legislatura establida. Amb tot, segons l'opinió esportiva d'aleshores, l'industrial no podia optar a la presidència, ja que es requerien uns determinats anys d'antiguitat com a soci. Per unes causes o per altres, Lluís Suñer desestimà la poltro-

na del primer equip del país. Més tard, les eleccions a la presidència del València C. F. enfrontarien el doctor Tormo —línia Ramos Costa— amb l'economista Vicent Mira. Com a anècdota curiosa, cal ressenyar que la dona de Mira està lligada familiarment amb Lluís Suñer.

L'economista perdé les eleccions, tot i que la candidatura que ell representava era més progressista. L'industrial decidí, amb la figura de Josep Palàcios al davant, reforçar esportivament l'Alzira. Només una pregunta: ¿Era Vicent Mira un home de palla de Suñer? Mira presentava un programa realista i d'austeritat, lluny de les polítiques fantasmals que fins aleshores havia conegut el València. Un programa, per cert, molt en la línia d'un home d'empresa com Suñer, poc acostumat a economies fallides.

I la dreta, al fons ¿però quina?

Fonts ben informades assenyalen la preferència de l'empresari per una «dreta valenciana», més o

menys «regional». Un somni encara no realitzat. Suñer és un home que utilitza el valencià habitualment. Les demostracions populars com les falles l'encisen fins al punt que les d'Alzira, enguany, han estat agraciades amb vuit milions de pessetes donades per l'industrial. Les falles, com el futbol, arrossegueu una gran massa de gent. Una gent que té un bon concepte de la figura de l'industrial. Societats musicals, esportives, festes, escoles, etcètera, coneixen la mà generosa d'un dels homes més respectats del País Valencià. És amic de Fraga, és conservador, ajuda Alianza Popular, però manté una infraestructura personal a nivell de país molt superior a la del partit. Una infraestructura sense fissures ni famílies polítiques que l'amenacen.

Ell és allí, al despatx d'Avidesa, Cartonatges o qualsevol de les empreses que dirigeix, com cada dia, esperant que les diverses tendències vagin a oferir-li o a consultar-li els projectes polítics. Lluís Suñer somriu.

Les multinacionals, darrere de l'imperi Suñer

El complex industrial Luis Suñer, S. A., nom que pren l'antiga Avidesa a partir de 1982, gaudeix d'un actiu —en pessetes de 1980— superior als tres mil milions, suma representada per efectiu, efectes per cobrar, existències, maquinàries, instal·lacions, vehicles, mobiliari, etcètera, inclosos els edificis industrials i els terrenys que ocupen.

L'elaboració de gelats, pastissos i similars constitueix una de les activitats més importants del

complex industrial. La distribució dels productes congelats es fa a través de més de 550 vehicles i 75.000 congeladors en poder dels detallistes. Lluís Suñer comercialitza pels propis mitjans més del 75% de la seua producció, i té una participació en el sector del gelat de més del 20%, pel que fa al mercat de l'Estat espanyol.

A més de Luis Suñer, S. A., el titular participa com a accionista en diverses firmes, situades preferentment en Alzira.

Opera, principalment, amb Banco de Vizcaya

—agència d'Alzira— i en menor escala amb Banco Hispano Americano, Banc de València, Banco Exterior de España —agències d'Alzira— i Banesto, oficina principal de València.

En l'any 1982 —les dades de 1983 no han estat fetes públiques— Luis Suñer, S. A., ocupava el lloc número dotze del País Valencià respecte al volum de vendes, i el 268 de l'estat, amb uns ingressos de deu mil milions de pessetes i una plantilla de dos mil treballadors.

La previsible ampliació de la CEE ha mobilitzat el

capital estranger i ara assistim a una intensa activitat de presa de posició de les multinacionals en els sectors més estratègics, entre els quals l'alimentació és un dels més atractius. Luis Suñer, S. A., ja ha rebut nombroses propostes de compra per part del capital exterior. Luis Suñer ha dit en aquest sentit: «Ni jo ni la meua filla no vendrem mai una empresa amb la qual guanyem quantitats notables de diners, i això que ja ens han arribat les propostes d'una pila de pretendents estrangers...».